

Wspólnotowy Fotofestiwal

O wspólnotach opowie kilkadziesiąt wystaw z całego świata i program wydarzeń towarzyszących. To właśnie z potrzeby solidarności i wspólnego działania powstał trójfestiwal, a organizatorzy festiwalu zaprosili do Łodzi festiwale z Białorusi i Ukrainy.

- Kiedy zaczynaliśmy pracę nad programem, słowo WSPÓLNOTA - wybrane na temat edycji - miało inny ładunek emocjonalny niż dziś. Po nieuzasadnionym i zbrodniczym ataku Rosji na Ukrainę, w trakcie gdy miliony Ukraińców zmuszonych zostało do znalezienia tymczasowego domu, wszyscy patrzą inaczej na wartości takie jak jedność i solidarność. Dziś, kiedy media przez wszystkie przypadki odmieniają hasło „wspólnota europejska”, a setki osób organizuje się, aby pomóc uciekającym przed wojną, chcemy wierzyć, że to właśnie „wspólnota” pozwoli nam przetrwać ten kryzys - mówią Franek Ammer, Krzysztof Candrowicz i Marta Szymańska z kolektywu kuratorskiego Fotofestiwalu.

Program został zaktualizowany, tak aby uwzględnić współczesną sytuację. Fotofestiwal zaprosił do Łodzi dwa festiwale i przekazał im przestrzeń wystawienniczą: Miesiąc Fotografii w Mińsku oraz Odesa Photo Days, które nie mogły odbyć się w tym roku w Białorusi ze względu na obecny tam reżim oraz wojnę w Ukrainie. Odesa Photo Days miał odbyć się w maju. W lutym Rosja rozpoczęła inwazję. Obecnie Kateryna Radchenko, kuratorka i organizatorka festiwalu pracuje nad wsparciem ukraińskich fotografów i nieustająco informuje o wydarzeniach w ojczyźnie. Z inicjatywy Fotofestiwalu powstaje także film o sytuacji na granicy ukraińskiej realizowany przez palestyńskiego reżysera Mohameda Almughanni oraz film o uchodźcach w Polsce autorstwa syryjskiego filmowca Ramiego Shai. Niektóre projekty i działania powstają na bieżąco i zapewne będzie to jedna z najbardziej aktualnych edycji festiwalu.

Jednocześnie nie zmienia się podstawowy trzon programowy zbudowany wokół hasła, które w tak zaskakujący sposób zyskało na znaczeniu. Idea „wspólnoty” jest punktem odniesienia dla kuratorów/ek, artystów/ek i aktywistów/ek oraz instytucji zaproszonych do stworzenia programu tegorocznego Fotofestiwalu. Wystawy będzie można zobaczyć w centrach festiwalowych: Art_Inkubator, Muzeum Książki Artystycznej, w pofabrycznym kompleksie OFF Piotrkowska, budynku pouniwersyteckim Motyl UŁ, a także w kilkunastu galeriach miejskich uczestniczących w Programie Miasto.

Prace i doświadczenia silnych kobiet pokażą, jak wspólnota może stać się formą oporu i terapią po tragicznych wydarzeniach. Rahima Gambo w nowej odsłonie multimedialnego projektu „Tatsunya” zaproponuje poetycką, nawiązującą do baśni opowieść o uczennicach z północno-wschodniej Nigerii. W 2013 roku w ich szkole miał miejsce zamach terrorystyczny grupy Boko Haram. Trudne doświadczenia dziewczynki próbowały oswoić, m.in. poprzez odpowiedni program edukacyjny, który obejmował także warsztaty z Gambo. Z projektem korespondować będą stworzone specjalnie na Fotofestiwal prace Denae Howard - amerykańskiej artystki wizualnej, która kontynuować będzie temat znany z jej poprzednich prac - doświadczeń czarnoskórej społeczności Nowego Jorku i USA. Natomiast projekt „Matki ziemi” autorstwa Mahé Elipse pokaże, jak doświadczenia przemocy domowej i opresji ekonomicznej stały się dla pięciu kobiet punktem startowym do stworzenia zupełnie nowej społeczności. Z uporem, walcząc o emancypację, zaczęły nowe życie na własnym terytorium w wiejskiej części miasta Meksyk i tym samym podjęły próbę zbudowania „siostrzanej wspólnoty” idealnej. Natomiast kobietą perspektywę w polskiej fotografii lat 70., 80 i 90. XX wieku przybliży wystawa „Jedyne. Nieopowiedziane historie polskich fotografek” w Muzeum Miasta Łodzi.

Rozszerzone pojęcie wspólnoty, opartej na relacjach ludzi, innych zwierząt, roślin, grzybów i mikroorganizmów zaproponują artyści biorący udział w wystawie grupowej „Wolność_Równość_Bioróżnorodność!”. Francesca Todde opowie o międzygatunkowej współpracy na przykładzie działalności Tristana. Ten edukator ptaków rozwija autorski sposób komunikacji ze zwierzętami w oparciu o to, jak działają ich zmysły i na co reaguje ich wrażliwość - np. na intensywność spojrzenia czy nawet intencję stojącą za każdym ruchem Tristana. Projekty Daniela Szalaia i Marty Bogdańskiej zwrócą z kolei uwagę na zaprzęganie zwierzęcych zdolności do stricte ludzkich celów: hodowlę genetycznie zmodyfikowanych kur potrzebnych do produkcji szczepionek czy udział szpiegujących wiewiórek, gołębi fotografów i nuklearnych jaszczurek w konfliktach zbrojnych i innych działaniach militarnych.

To tylko część projektów odwołujących się do tematu wspólnoty. Artyści zaproszeni do wystawy „Radosna śmierć obrazów” przyjrzą się fenomenowi tymczasowych społeczności zbudowanych wokół procesu tworzenia i doświadczania obrazów. Kolejna wystawa poświęcona jest projektom tworzonym z migrantami i dla migrantów, a artystki i artyści biorący w niej udział (Archiwum Protestów Publicznych, Karolina Gembara, Yulia Krivich, Marta Romakiv i Pamela Bożek) przekonują, że działania artystyczne mają realną moc wpływania na życie jednostek. Studenci i studentki łódzkiej Szkoły Filmowej zapytają, w jaki sposób tworzą się współczesne społeczności i co je konstruuje. Wektory przemian przybliży wystawa „TransWspólnoty” prezentowana w Motylu i kuratorowana przez prof. Ryszarda Kluszczyńskiego i Adę Florentynę Pawlak. Na wystawie powstającej przy współpracy Uniwersytetu Łódzkiego będzie można zobaczyć prace takich artystów jak: Zygmunt Rytka, Cecylia Mailik, Piotr Wyrzykowski czy Anna Konik. ASP w Łodzi odwołało się do wspólnotowego myślenia już na etapie tworzenia koncepcji wystawy i zaprosiło do współpracy inne akademie - efektem będzie ogólnopolski przegląd uczelni artystycznych.

Program Otwarty zaprezentuje najciekawsze projekty fotograficzne, wybrane spośród niemal tysiąca nadesłanych na tegoroczny konkurs przez artystów z 40 krajów. W tej części bardzo osobisty i jednocześnie uniwersalny projekt francuskiego artysty Mathiasa de Lattre o grzybach halucynogennych i ich znaczeniu zarówno w tradycjach wielu kultur świata, jak i w leczeniu choroby matki artysty. Trudne doświadczenie w rodzinie - postępująca demencja babci - stały się także punktem wyjścia dla węgierskiego artysty Balázsa Turósa. W swoim projekcie zadaje pytania o zbiorową i indywidualną pamięć, przemijanie i możliwe sposoby godzenia się z własną śmiertelnością. Z kolei trudne historie swoich krajów przybliży nam dwoje artystów. Praca Santanu Dey dotyczy masakry na wyspie Marichjhapi w Indiach. Turecka artystka Cemre Yeşil Gönenli w wielokrotnie nagradzanym projekcie „Hayal Hakikat: Podręcznik Przebaczenia i Podręcznik Karania” przywołuje archiwalne fotografie dłoni więźniów, na podstawie których Abdul Hamid II, 34. sułtan Imperium Osmańskiego miał decydować, kto jest winny zarzucanej mu zbrodni. Natomiast Mateusz Kowalik w swoim poetyckim cyklu czarno-białych fotografii przygląda się potrzebie ucieczki do natury.

- Sam Fotofestiwal tworzony jest od 21 lat w duchu współpracy. W programie znajdzie się, oprócz ponad 40 wystaw, szereg wydarzeń tworzonych dla i z członkami najbliższych festiwalowi społeczności. W trzech dzielnicach w Łodzi stanie Sąsiedzkie Studio Fotograficzne, gdzie będzie można wykonać sobie portret z najbliższym sąsiadem. Wspólnie z mieszkańcami Księżego Młyna zaprosimy na pikniki. A Muzeum Sztuki dla bliższych i dalszych sąsiadów zorganizuje wydarzenie Niedziela w Muzeum. Specjalne wydarzenia zostaną zorganizowane także dla miłośników książek fotograficznych i filmów - mówi Franek Ammer z kolektywu kuratorskiego.

Sami organizatorzy od kilku lat działają w demokratycznej, horyzontalnej strukturze i tegorocznym programem chcą wyrazić swoje przekonanie, że to właśnie wspólnoty uratują nas od anachronicznego, patriarchalnego modelu świata. Dlatego po raz dwudziesty pierwszy zapraszają

na wydarzenie, które ma być miejscem spotkań, dialogu i nowych, budujących doświadczeń.

Fotofestiwal - Międzynarodowy Festiwal Fotografii w Łodzi
9-26.06.2022, Łódź, www.fotofestiwal.com

Organizator: Fundacja Edukacji Wizualnej
Współorganizatorzy: Łódzkie Centrum Wydarzeń, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa
Narodowego, Fabryka Sztuki w Łodzi
Centra Festiwalowe: Art_Inkubator, OFF Piotrkowska
Główni partnerzy festiwalu: Uniwersytet Łódzki, Szkoła Filmowa w Łodzi, Akademia Sztuk Pięknych
w Łodzi, Miesiąc Fotografii w Mińsku, Odesa Photo Days
Partner tłumaczeniowy: Translateria

W dniu otwarcia Fotofestiwalu (9 VI o godz. 17) w Akademickim Centrum Designu odbędzie się też wernisaż wystawy Przeglądu Uczelni Artystycznych "zbiór nieskończony".

Przegląd Uczelni Artystycznych, pod nazwą „zbiór nieskończony”, to nowa inicjatywa Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi o charakterze konkursowym zapraszająca do współpracy młodych twórców ze wszystkich polskich akademii sztuk pięknych. Wydarzenie jest częścią tegorocznej edycji Międzynarodowego Festiwalu Fotografii w Łodzi – Fotofestiwalu.

„zbiór nieskończony” nawiązuje do cyklicznej niegdyś wystawy – Fabryki Fotografii, organizowanej przez Fotofestiwal w latach 2003-2011, będącej platformą wymiany osiągnięć pomiędzy szkołami związanymi z fotografią z Polski i zagranicą. „Podczas tegorocznej edycji Fotofestiwalu powracamy do tych założeń, dając możliwość zaprezentowania się studentom ASP realizującym studia w obszarze fotografii i multimediów” – mówi dr hab. Dominika Sadowska, koordynator konkursu.

Motywnym przewodnim Fotofestiwalu 2022 jest WSPÓLNOTA, stąd w programie wydarzenia szczególne miejsce zajmują współczesne wspólnoty związane z uczelniami. Z tego też powodu głównym założeniem organizatorów Przeglądu Uczelni Artystycznych była ekspozycja prac stworzonych kolektywnie, choć zaprezentowane zostaną również prace nawiązujące do hasła przewodniego stworzone przez pojedynczych autorów, którzy do swoich działań zaangażowali grupy zaproszonych osób.

Ciekawym pomysłem jest propozycja wyłonienia laureata konkursu w głosowaniu publiczności. „Nie chcieliśmy powoływać jury, uznając, że najlepsze są decyzje podejmowane demokratycznie, dlatego też oddajemy wybór zwycięzcy w ręce odbiorców naszej wystawy” – tłumaczy Dominika Sadowska. Każdy więc będzie mógł zagłosować na najlepszą pracę konkursową za pomocą internetowej aplikacji – zarówno w przestrzeni wystawy, skanując smartfonem kody QR odsyłające do poszczególnych prac, jak i z poziomu strony internetowej łódzkiej uczelni.

Zgłoszone do konkursu projekty poznamy 9 VI o godz. 17 podczas wernisażu wystawy „zbiór nieskończony” w Akademickim Centrum Designu (ul. Księży Młyn 13/15).

Głosowanie rozpocznie się wraz z wernisażem i trwać będzie do 25 VI do godz. 18. Wybrany w głosowaniu publiczności zwycięski projekt otrzyma Nagrodę Rektora Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi.

Ogłoszenie wyników na www.asp.lodz.pl 26 VI.

W wystawie „zbiór nieskończony” udział biorą reprezentanci sześciu publicznych uczelni artystycznych:

Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie

Wydział Grafiki

Tytuł pracy: Szukam miejsca, w którym się zaczynam

Autorzy: (Kolektyw Rzeczy) Antonina Chmielewska-Merynda, Mateusz Kordas, Izabela Makocka, Gosia Makocka, Michał Maliński, Szymon Wołek, Ewelina Zając

Uniwersytet Artystyczny im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu

Wydział Fotografii

Tytuł pracy: Przepotwarzanie

Autorzy: Magdalena Mądra, Mariusz Urbański

Akademia Sztuki w Szczecinie

Wydział Sztuki Mediów

Tytuł pracy: Stany wyzwolenia

Autorka: Paulina Pawłowska

Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie

Wydział Sztuki Mediów, Wydział Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki

Tytuł pracy: Współlistnienia

Autorzy: Kaja Róg, Joanna Klikowicz, Maja Soś, Aleksandra Stefaniak, Julia Smyk, Anna Nowakowska, Marta Jabłońska, Amelia Woroszył, Zuzanna Wudarska, Piotr Białek, Weronika Kocewiak, Piotr Lewandowski, Gabriela Piwar, Paulina Bijoch, Zuzanna Białecka, Piotr Szczęsnowicz, Matylda Wiśniewska, Karolina Grabowska, Mateusz Stachniak, Kuba Stępień, Monika Zawadzka, Bogdan Białek, Bogna Skwara, Martyna Wilkowska

Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu

Wydział Grafiki i Sztuki Mediów

Tytuł strony: Luna

Autorka: Katerina Kouzmitcheva

Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi

Wydział Sztuk Pięknych

Tytuł pracy: Merboys

Autor: Kuba Stępień

Kuratorzki Przeglądu Uczelni Artystycznych: dr hab. Dominika Sadowska,

mgr Agnieszka Chojnacka

Oprawa graficzna: Witek Gretzyngier

Audio: dr Karol Stolarek